

**ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΙΑΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2018-2019**

Μάθημα: **Τουρκικά**

Επίπεδο: **Ε6**

Διάρκεια: **2.30´**

Ημερομηνία: **16 Μαΐου 2019**

**ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ
ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΓΡΑΦΟΥΝ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΝΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΤΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ**

BİRİNCİ BÖLÜM: YAZMA

35 Puan

Lütfen aşağıdaki konulardan birini seçerek aşağı yukarı 220–250 kelimelik bir kompozisyon yazınız:

1. Ülkenizdeki eğitim sistemi hakkında bilgi veriniz. Aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurunuz.
  - Okul türleri
  - Eğitim yaşı
  - Eğitim sistemi
  - Sizin düşünceleriniz
2. Hastalıklardan korunmak için neler yapmalıyız? Aşağıdaki noktaları göz önünde bulundurunuz.
  - Hastalıklar
  - Hastalıklardan korunma yöntemleri
  - Yeme içme
  - Temizlik

İKİNCİ BÖLÜM: OKUMA ANLAMA

35 Puan

BİRİNCİ METİN

13 Puan

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapınız.

Çöl

Çöl kuraklık dediğimiz yağışlar ile buharlaşma arasındaki dengesizlikten ileri gelen bir tabiat olayıdır. Coğrafyacılar çölleri biyokimyasal özelliklerine göre üç

kategoriye ayırmışlardır. Yarı-kulak kurak ve süper kurak çöller. Sahrayı ise bu açıdan çöllerin çölü olarak vasıflandırabiliriz. Sahra dünyada bütün sıcak çöllerin özelliklerini kendinde toplayan tek çöldür.

Merkezinde en kurak bunun çevresinde ise giderek daha az kurak bölgeler yer alır. Sahranın coğrafi çeşitliliği de şaşırtıcıdır. Burada Hoggar ve Tibetsi gibi yükseliği 2000 metreyi aşan dağlar kadar çoğunlukla kumulların istilasına uğramış uçsuz bucaksız düzlüklere de rastlarsınız. Sahra aynı zamanda büyük sıcaklık farkların hüküm sürdüğü bir yerdir. Yazın sıcaklık derecesi 40 ila 45 dereceye çıkabilirken buna karşılık kışın sıcaklık -18 dereceye kadar düşebilir.

İnsan elbette kendi başına kuraklığa sebep olmaza da sadece varlığı ile kuraklığı daha da kötüleştirebilir. İnsan yoğunluğunun çok artması canlılar ile tabiat kaynakları arasındaki dengeyi bozabilmektir. Belirli bir bitki örtüsü üzerinde ancak belirli bir miktar küçük ve büyübaş hayvan yetiştirebilir. Bu miktarın düşüncesizce artırılması aşırı otlama dediğimiz tehlikeli ekonomi yönetimine yol açar. Bunun sonucunda otlaklar kendini yılın yağmur mevsiminde yenileme yeteneğinin kaybeder.

Hayvan fazlağı otlak yetersizliği demektir. Bu da insanlara yıkım ve mutsuzluk getirir. Sahel bölgesi onun tipik bir örneğidir. Burada her yıl temmuzdan ekime kadar yağmur yağar ama aşırı otlatma yüzünden hayvanlar ölmekte ve açlık çekilmektedir.

A. Metne göre doğru olanı işaretleyin.

1X4=4 puan

- Çöllerin meydana geliş sebebi gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkının fazla olmasıdır.
- Sahranın çöllerin çölü olarak adlandırılmasının sebebi tamamen uçsuz bucaksız düzlüklerden oluşmuş olmasıdır.
- Canlılar ile tabiat kaynakları arasındaki dengenin bozulmasının nedeni insan yoğunluğunun artmasıdır.
- Hayvan fazlalığı ve aşırı otlatma hayvanların ölümüne sebebiyet vermektedir.

B. Metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

1X4=4 puan

- Çölün tanımına ve meydana geliş sebebine
- Sahranın özelliklerine
- İnsan ve tabiat ilişkisine
- Çöllerin ekonomi üzerindeki etkilerine

C. Yukarıdaki metinle ilgisi olmayan tümceyi işaretleyiniz.

1X5=5 puan

- a. Çöl yağışlardaki dengesizliklerden kaynaklanan bir tabiat olayıdır.
- b. Biyokimyasal özelliklerine göre çölleri üç kategoride sınıflandırabiliriz.
- c. Tibet yüksekliği 2000 metreyi aşan dağlarda kaplı oldukça soğuk bir bölgedir.
- d. Otlak yetersizliği insanlara yıkım ve mutsuzluk getirir.

İKİNCİ METİN

22 Puan

Lütfen aşağıdaki metni okuyup ona göre alıştırmaları yapınız.

Gemi Turizmi

neden olur. Bu sebeple diğer turizm çeşitleriyle karşılaştırsak gemi turizminin ekonomik olduğunu söyleyemeyiz.

a Peki, gemiyle tatil yapmanın ücreti ne kadar? Bunun için net bir fiyat vermek mümkün değil. Seyahat süresi, ziyaret edilen ülke sayısı ve seyahat konforu fiyatların 5.000 TL ile 20.000 TL arasında değişmesine

b Türkiye’de ve dünyada son zamanlarda oldukça popüler olan gemi turizmi, deniz turizmi içinde yer almaktadır. Bu turizm türünde, gemiler liman ve limana yakın yerlere gelir, turistler bu yerleri ziyaret edip alışveriş yapar ve geminin içindeki aktivitelerden faydalanır. Gemi turizminde insanların yolculuk yaparken tatil yapabilmeleri ve her gün başka şehirleri gezebilmeleri, yolculuğun sıkıcı olmamasını sağlar.

c Gemi turizmi, 1950’li yıllarda başlamıştır. İlk zamanlar bu turizmi yapan turistlerin sayısı 50.000 ila 60.000 arasındayken günümüzde bu sayı 8.000.000 civarındadır. Gemi turizminde en çok tercih edilen yerler ise Akdeniz ve Karayipler olmuştur. 1969 yılında buralara 600.000’e yakın turistinn seyahat ettiği, şimdilerde ise bu rakamın 4.000.000’u bulunduğu bilinmektedir.

d Dünyadaki birçok turizm firması gibi Türkiye’deki firmalar da her geçen gün gemi turizmiyle daha çok ilgileniyor. Özel bir turizm firması, yeni gemisiyle bu ay içinde Türkiye’den gemi turlarına başlayacak. İstanbul’da yapılan bu gemi Türkiye’de yapılan ilk büyük tatil gemisi. Bu gemi, 4700 yolcu kapasitesine sahip. Gemide, 2.450 oda, 22 mağaza, 9 kafe, 7 restoran, 3 sinema salonu ve ikisi kapalı 3 yüzme havuzu bulunuyor. Geminin içinde Türkiye’ye ait birçok simgesi bulmanız da mümkün. Örneğin mağaza ve kafelerin bulunduğu bölümün adı İstiklal Caddesi ve bu bölüm İstiklal Caddesi’ne benzeyecek şekilde düzenlenmiş. Firma sahibi, gemi turlarına ilk olarak Türkiye ve Akdeniz ülkelerinden başlayacaklarını söylüyor.

e

Gemi turizminde tatil süresi 15 ile 40 gün arasında değişiyor. Gemiler 6000 yolcuya aynı anda seyahat imkanı verebiliyor. Bu gemiler her türlü ihtiyaca cevap verebilecek şekilde üretiliyor. Tatil süresinin %70'i yolculuk ile geçtiği için geminin içindeki aktiviteler de çok önemli. Bu nedenle, bir şehir merkezinde ne varsa hemen hemen hepsini geminin içinde de bulabilmeniz mümkün. Alışveriş merkezi, restoranlar, spor salonları, açık ve kapalı yüzme havuzları, sinema salonları, botanik bahçesi ve daha nice eğlence merkezleri bu gemilerin içinde yolculara hizmet veriyor. Gemi, kısa süre içinde birçok ülkeyi ziyaret ettiği için, turistler diğer turizm çeşitlerine göre daha fazla yer görebiliyor.

A. Metnin karışık olarak verilen paragraflarını sıralayınız.

5X2=10 puan

1. Paragraf	
2. Paragraf	
3. Paragraf	
4. Paragraf	
5. Paragraf	

B. Aşağıdaki bilgilerden hangilerine metinde değinilmemiştir? İşaretleyiniz.

6X2=12 puan

1.	Gemilerdeki odaların özellikleri	
2.	Dünyada gemi turizminin ne zaman başladığı	
3.	Tatil gemilerinde çalışan personel sayısı	
4.	Gemi turizminde en çok tercih edilen yerler	
5.	Türkiye'de gemi turizmi ile tatil yapan insanların sayısı	
6.	Türkiye'deki firmanın gemi turu düzenleyecekleri yerler	

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: DİL KULLANILIMI

30 Puan

A. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

5X1=5 puan

Çağımızda gençliğin yaşadığı en büyük tehlike, aşırı bir hızla _____(1) teknoloji ve bunun sonucu olarak da ortaya çıkan tüketim çılgınlığıdır. Teknoloji ne yazık ki hayatımızı _____(2) kadar da onu olumsuz yönde de etkiliyor. 21. yüzyıl, teknoloji çağı... Her şey daha hızlı, ulaşım, iletişim, üretim tüketim... Bu hız ne yazık ki gençlerimizi yalnızlığa, sanal bir yaşama ve aşırı tüketime itiyor. İlişkiler sanal bir ortamda başlayıp bir cep telefonu mesajıyla bitiyor. Gerçek dostluklar yerine sanal arkadaşlıklar _____(3). Komşu çocuklarıyla _____(4) ve bir

sosyalleşme aracı olan oyunlar yerine bilgisayarlarda bir seferde beş kişinin başını kesen kahramanların baş rolde oynadığı oyunlar tercih ediliyor. Genlerin çocuğun en önemli saydığı kriterler pantolon, ayakkabı ya da mp3 çalar markaları, gidilen gece kulüpleri vs. Boş bir arazide top oynamak yerine bir gün boyunca okuldan kurslara, oradan özel derslere koşan çocuklarımız, kalan vakitlerini de bilgisayar başında _____(5) ileride gittikçe yalnızlaşan, yabancılaşan gençlere dönüşüyorlar. Tüm duyguları da metalar gibi hızla tüketiyorlar. Bir süre sonra onlar için her şey anlamını yitiriyor. Hatta bu, kimi zaman onları alkol, uyuşturucu gibi tehlikeli hyollara sürüklüyor.

B. Uygun seçeneği işaretleyiniz.

5X2=10 puan

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumludur?

- a. Semtlerde bir tek garaj yok.
- b. O insanları umursamıyor değilim.
- c. Havanın karardığını bile fark etmemişiz.
- d. Bu akşam seninle görüşemeyeceğim

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi biçimce olumlu, anlamca olumsuzdur?

- a. Bu sokağın lambaları ışıltılı ışıltılı yanıyor.
- b. Yaz tatilinde Akdeniz turuna çıktık.
- c. Balık tutmayı ve deniz kıyısında olmayı istiyorum.
- d. Akşamları hiç televizyon seyretmiyorum.

3. Aşağıdaki cümlenin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- a. Kimi insanlar odaya girdiğinde aydınlatır, kimisi çıktığında.
- b. İnsanlar, birçok kez ölümden kaçmak isterken ölüme sürüklenmişlerdir.
- c. Birakın hayat ilkbahar gibi, ölüm de dökülen sonbahar yaprakları gibi olsun.
- d. Birçok insanın değeri hayattayken değil; ancak öldükten sonra anlaşılır.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- a. Dokuz düşün, bir söyle.
- b. Kısaca ifade edebilmek, yeteneğin kardeşidir.
- c. Dilin düşünceden önce hareket etmesin.
- d. Akıllılar, sözlerini altın tartan terazide tartarlar.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ortak özne yoktur?

- Sinemaya gitmiş; ama filmi beğenmemiş.
- Orayı çok beğendik ve hiç unutamadık.
- Onu bir daha dinlemeli ve olayı araştırmalısın.
- Olanları anlattım; ama bana inanmadı.

C. Altı çizili deyimleri eş anlamlılarıyla eşleştiriniz.

5X2=10 puan

- İlk iş gününde İÇİ İÇİNE SİĞMIYORDU.
  - Eşini kaybedeli on yıl oldu ama o hâlâ ACI ÇEKİYOR.
  - Oldukça GÖZ ALICI bir elbise.
  - Müdürünün GÖZÜNE GİREBİLMEK için çok çalışıyordu.
  - Adamı her sabah İTE KAKA işe götürüyoruz.
- beğenilmek
  - dikkat çekici
  - üzülmek
  - çok heyecanlanmak
  - zorla

D. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

5X1=5 puan

Günümüzde ağırlık olarak yakıt sanayinde kullanılan petrol, her türlü _____(1) aracının enerji kaynağıdır. Petrolden elde edile yüksek oktanlı benzin uçaklarda, normal oktanlı benzine kara taşıtlarında kullanılır. Petrolün damıtılmasıyla elde edilen gaz yağı, ısı ve ışık enerji sağlarken, jet uçak motoru yakıtı olarak da işlev kazanır. Boya ve lastik endüstrisinin baş tacı olan _____(2), yine damıtma sırasında ortaya çıkan birçok _____(3) maddenin oluşumuyla tarım koruma ilaçları, böcek öldürme ilaçları, temizleme maddeleri gibi ürünlerin elde edilmesini sağlarken, parafin mumu ve makina yağlarının da vazgeçilmez kaynağıdır. Kısacası endüstrinin diğer adıdır petrol.... Bugün dünya ekonomisini belirleyen yüksek petrol _____(4), ithalatçı ülkelere ihracatçı ülkelere gelir transferine yol açmakta ve dolayısıyla ülkeler arasında gelir dengesizliğine _____(5) olmaktadır.

Başarılar dileriz!